

1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?

Náklady na sekundárnu právnu pomoc (*antrinė teisinė pagalba*) sú náklady, od ktorých je žiadateľ oslobodený, konkrétne: trovy občianskeho súdneho konania, trovy konania na ústavnom súde, trovy správneho konania, trovy súdneho konania vo veciach priestupkov, náklady súvisiace s pojednávaním v občianskoprávnom spore vznesenom v trestnej veci, náklady na obhajobu a zastupovanie v konaní (vrátane odvolacieho a kasačného konania bez ohľadu na to, kto ich iniciuje), trovy exekučného konania uvedené v Pokynoch na výkon rozhodnutí, ktoré schválil minister spravodlivosti, a náklady súvisiace s prípravou procesných písomností, zhromažďovaním dôkazov, prekladom a zastupovaním v rámci predbežných mimosúdnych postupov urovnávania sporov, ak je takýto postup stanovený zákonom alebo rozhodnutím súdu. Uhrádzajú sa aj cestovné náklady, ak je prítomnosť žiadateľa povinná podľa zákona alebo uznaná súdom.

V cezhraničných sporoch v občianskych a obchodných veciach sa štátom garantovaná právna pomoc vzťahuje na:

náklady na tlmočenie;

náklady na preklad žiadosti o právnu pomoc a sprievodných dokladov;

náklady na preklad základných procesných písomností požadovaných súdom alebo príslušným orgánom a predkladaných žiadateľom;

cestovné náklady, ktoré má znášať žiadateľ, ak sa od osôb spojených s prípadom žiadateľa vyžaduje, aby boli prítomné na súde podľa litovského práva alebo súdneho rozhodnutia, a súd rozhodne, že tieto osoby nemôžu byť vypočítané k spokojnosti súdu akýmkoľvek iným spôsobom.

V cezhraničných sporoch, v ktorých má žiadateľ bydlisko alebo prevažný pobyt v Litovskej republike, štátom garantovaná právna pomoc sa vzťahuje na náklady súvisiace s:

právnou pomocou poskytnutou v Litve predtým, ako bola žiadosť o právnu pomoc prijatá v inom členskom štáte Európskej únie, v ktorom sa vec prejednáva alebo sa má vykonať rozsudok;

prekladom žiadosti o právnu pomoc a podporných dokumentov.

Ak máte nárok na sekundárnu právnu pomoc financovanú štátom v plnom rozsahu, ste oslobodení od platenia týchto nákladov. Ak máte nárok len na čiastočnú právnu pomoc, mali by ste sami uhradiť zvyšok nákladov.

2 Čo presne je právna pomoc?

Primárna právna pomoc (*pirminė teisinė pagalba*), sekundárna právna pomoc (*antrinė teisinė pagalba*) a štátom garantovaná mimosúdna mediácia (*valstybės užtikrinama neteisminė mediacija*) sa poskytujú v súlade s postupom stanoveným v zákone Litovskej republiky o štátom garantovanej právnej pomoci (*Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas*).

O primárnu právnu pomoc by ste mali požiadať, ak potrebujete právne informácie, právne poradenstvo, prípravu dokumentov pre štátne alebo obecné orgány, pomoc pri mimosúdnom urovnávaní sporov alebo prípravu dohody o urovaní. Poskytovatelia primárnej právnej pomoci vypracúvajú aj návrhy na rozvod dohodou, dohody o rozvode, návrhy na vydanie súdneho príkazu, námietky proti návrhom veriteľov, žiadosti o súhlas súdu s tým, aby bol nehnuteľný majetok predaný alebo zaťažený hypotékou, žiadosti o súhlas súdu s prijatím dedičstva a žiadosti o predchádzajúci súhlas s uzatvorením transakcií týkajúcich sa majetku osoby, ktorá je právne nespôsobilá alebo má obmedzenú právnu spôsobilosť v určitej oblasti.

Primárna právna pomoc je k dispozícii v každej litovskej obci.

O sekundárnu právnu pomoc by ste mali požiadať, ak potrebujete prípravu procesných písomností, obhajobu alebo zastupovanie právnikom v súdnom konaní vrátane exekučného konania, zastupovanie počas predbežnej mimosúdnej fázy sporu, ak sa takýto postup vyžaduje podľa zákona alebo súdneho rozhodnutia, alebo oslobodenie od platenia advokátskych poplatkov, trov konania a iných nákladov.

O štátom garantovanú mimosúdnu mediáciu by ste mali požiadať, ak sa usilujete o urovanie občianskoprávneho sporu formou zmiernu.

Rozhodnutia o poskytnutí sekundárnej právnej pomoci alebo štátom garantovanej mimosúdnej mediácie prijíma útvar pre štátom garantovanú právnu pomoc (*Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba*).

Všetky informácie o štátom garantovanej právnej pomoci nájdete na webovom sídle **Informačného systému služieb právnej pomoci (*Teisinės pagalbos paslaugų informacinės sistemos* – TEISIS):** <https://teisis.lt/external/home/main>.

3 Aké sú požiadavky na účely poskytnutia právnej pomoci?

Primárna právna pomoc sa poskytuje litovským občanom, občanom členských štátov Európskej únie, osobám oprávneným na pobyt v Litve alebo v inom členskom štáte Európskej únie a osobám oprávneným na takúto pomoc podľa medzinárodných dohôd, ktorých je Litva zmluvnou stranou. Všetky uvedené osoby majú nárok na bezplatnú hodinovú konzultáciu o ich záležitosti bez ohľadu na ich finančnú situáciu.

Poskytovatelia primárnej právnej pomoci poskytnú poradenstvo týkajúce sa urovnania sporu mimosúdnu cestou, informácie o právnom systéme, zákonoch a iných právnych aktoch, pomôžu vypracovať dohodu o urovaní, vyplniť žiadosť o sekundárnu právnu pomoc, ak je potrebná, alebo pripraviť procesné písomnosti stanovené zákonom. Primárna právna pomoc sa zamietne, ak: nároky žiadateľa sú zjavne neopodstatnené; žiadateľovi už bolo poskytnuté rozsiahle poradenstvo v tej istej veci; je jasné, že žiadateľ je schopný získať poradenstvo advokáta bez štátom garantovanej právnej pomoci; žiadosť sa netýka vlastných práv a oprávnených záujmov žiadateľa s výnimkou prípadov zastupovania stanovených zákonom; dochádza k zneužitiu štátom garantovanej právnej pomoci alebo hmotných či procesných práv.

Sekundárna právna pomoc sa poskytuje tej istej skupine osôb, ale posudzuje sa pri nej osobný (alebo rodinný) majetok a výška osobného príjmu.

Sekundárna právna pomoc sa môže poskytnúť osobám, ktorých osobný (alebo rodinný) majetok a osobný ročný príjem za posledných 12 mesiacov nepresahujú normatívne úrovne stanovené litovskou vládou na získanie právnej pomoci. Treba poznamenať, že osoby, ktoré žiadajú o sekundárnu právnu pomoc, musia poskytnúť podrobné údaje o svojom huteľnom a nehnuteľnom majetku, ako aj o majetku svojej manželky/manžela.

Bez ohľadu na osobný (alebo rodinný) majetok alebo osobný ročný príjem môžu bezplatnú sekundárnu právnu pomoc dostať napríklad: obeť trestných činov; príjemcovia dávok sociálneho zabezpečenia; osoby, ktoré majú ťažkú úroveň zdravotného postihnutia alebo sú uznané za práceneschopné alebo dosiahli vek odchodu do dôchodku a ktorým bola uznaná vysoká úroveň špeciálnych potrieb podľa postupu stanoveného zákonom; a iné osoby uvedené v článku 12 zákona o štátom garantovanej právnej pomoci.

Sekundárna právna pomoc sa zamietne, ak: nároky žiadateľa sú zjavne neopodstatnené; zastupovanie v danej veci nie je realizovateľné; žiadateľ si uplatňuje nárok na nemateriálnu škodu v súvislosti s poškodením dobrého mena, ale nevznikla žiadna materiálna škoda; žiadosť sa týka nároku vyplývajúceho priamo z obchodnej alebo samostatnej zárobkovej činnosti žiadateľa; žiadateľ je schopný získať prístup k požadovaným právnym službám bez použitia štátom garantovanej právnej pomoci; žiadosť sa netýka porušenia vlastných práv žiadateľa s výnimkou prípadov zastupovania stanovených zákonom; nárok, v súvislosti s ktorým sa žiada o sekundárnu právnu pomoc, bola postúpená žiadateľovi s cieľom získať štátom garantovanú právnu pomoc; žiadateľ zneužíva štátom garantovanú právnu pomoc alebo svoje hmotné či procesné práva; žiadateľ odmieta uhradiť časť fixných nákladov na sekundárnu právnu pomoc; z preskúmania podstaty nároku vyplýva, že možné náklady na sekundárnu právnu pomoc by presiahli výšku finančného nároku (finančných záujmov); žiadateľovi bola poskytnutá sekundárna právna pomoc v inej veci, ale v stanovenej lehote odmietol uhradiť fixné náklady na sekundárnu právnu pomoc alebo ich časť.

Štátom garantovaná mimosúdna mediácia sa môže uskutočniť, ak má aspoň jedna zo strán sporu nárok na sekundárnu právnu pomoc.

V cezhraničných sporoch, ak osobný (alebo rodinný) majetok a osobný príjem fyzických osôb s oprávneným pobytom v inom členskom štáte Európskej únie presahuje normatívnu úroveň stanovenú vládou, ale tieto osoby uvádzajú, že nemôžu znášať trovy konania, musí útvár pre štátom garantovanú právnu pomoc určiť, či je dotknutá osoba schopná uhradiť trovy konania, pričom zohľadní životné náklady v druhom členskom štáte, v ktorom má táto osoba bydlisko alebo je prevažný pobyt, a môže povoliť poskytnutie sekundárnej právnej pomoci. V takom prípade sa to, či má žiadateľ nárok na právnu pomoc vzhľadom na svoj osobný (alebo rodinný) majetok a osobný príjem, posudzuje v súlade s právnymi predpismi miesta, kde má bydlisko alebo prevažný pobyt.

4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?

Áno, s výnimkou cezhraničných sporov. V prípade cezhraničných sporov sa štátom garantovaná právna pomoc poskytuje v občianskych a obchodných veciach.

5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?

Áno. Ak je prítomnosť obhajcu alebo splnomocneného zástupcu povinná v trestnom konaní, právnik poskytujúce služby sekundárnej právnej pomoci vymenuje úradník pre predbežné vyšetrovanie, prokurátor alebo súd, ktorý prípad prejednáva.

6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?

Formulár žiadosti o sekundárnu právnu pomoc spolu s doplňujúcimi dokumentmi a formulár žiadosti o štátom garantovanú mimosúdnu mediáciu spolu s doplňujúcimi dokumentmi nájdete na webovom sídle o štátom garantovanej právnej pomoci: <https://vgtp.lt/en/links/requests>.

V prípade cezhraničných sporov sa formulár žiadosti, ktorý sa má predložiť, nachádza na [Európskom portáli elektronickej justície](#).

7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?

Dokumenty, ktoré sa majú predložiť, nájdete na webovom sídle o štátom garantovanej právnej pomoci: <https://vgtp.lt/en/links/requests>.

V prípade cezhraničných sporov:

Formulár žiadosti o právnu pomoc (ktorý musí podpísať osoba žiadajúca o právnu pomoc alebo jej splnomocnený zástupca, ktorý musí predložiť dôkaz o splnomocnení).

Doklad totožnosti: pas, preukaz totožnosti, povolenie na trvalý alebo prechodný pobyt v Litve alebo v inom členskom štáte Európskej únie.

Dokumenty potvrdzujúce nárok (napr. súdne rozhodnutia, ktoré už boli vydané vo vašom prípade, zmluva, ak sa nároky týkajú plnenia zmluvy, atď.).

Osvedčenie (alebo potvrdenie) vydané príslušným orgánom vašej krajiny pobytu o tom, že vo svojom štáte máte podľa právnych predpisov tohto štátu nárok na bezplatnú právnu pomoc.

8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?

Na útvár pre štátom garantovanú právnu pomoc:

Odminių g. 3, 01122 Vilnius

Tel.: 8 700 00 211

Fax: 8 700 35 004

E-mail: teisinepagalba@vgtp.lt

9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?

Podajte žiadosť na útvár pre štátom garantovanú právnu pomoc.

10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?

Predložiť žiadosť spolu s potrebnými dokladmi na útvár pre štátom garantovanú právnu pomoc.

11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?

Útvár pre štátom garantovanú právnu pomoc.

12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?

Ak vám bola poskytnutá právna pomoc financovaná štátom v plnom rozsahu, ste oslobodení od platenia advokátskych poplatkov a trov konania. Ak vám bola poskytnutá právna pomoc čiastočne financovaná štátom, budete musieť zaplatiť zvyšný podiel výdavkov na advokátske poplatky a trovy konania. Treba poznamenať, že neexistuje oslobodenie od platenia trov konania, ktoré vznikli druhému účastníkovi konania, takže ak osoba začne súdne konanie a súd žalobu zamietne, môže nariadiť tejto osobe, aby znášala trovy konania, ktoré vznikli druhému účastníkovi. V takýchto prípadoch vás štát neoslobodzuje od platenia trov konania, ktoré vznikli druhému účastníkovi.

13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?

Náklady znáša osoba, ktorá dostáva čiastočnú právnu pomoc.

14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?

Áno, sekundárna právna pomoc je k dispozícii aj na prípravu odvolania a zastupovanie na odvolacom súde. Treba poznamenať, že ak bola sekundárna právna pomoc poskytnutá v prvostupňovom konaní, na jej získanie v odvolacom konaní sa musí podať nová žiadosť spolu so všetkými potrebnými dokladmi a útvár pre štátom garantovanú právnu pomoc posúdi, či máte nárok na právnu pomoc v rámci odvolania.

15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?

Áno, ak sa ukáže, že osoba, ktorej bola poskytnutá právna pomoc, zatajila informácie alebo poskytla nepravdivé informácie s cieľom získať právnu pomoc od štátu. Právna pomoc môže byť odňatá aj na vlastnú žiadosť osoby, alebo ak sa ukáže, že osoba túto pomoc zneužíva, nespolupracuje s advokátom atď.

16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?

Áno. Proti rozhodnutiu, ktoré prijal útvár pre štátom garantovanú právnu pomoc, možno podať odvolanie na litovskú Komisiu pre administratívne spory (*Lietuvos administracinių ginčų komisija*) (Vilniaus g. 27, Vilnius) alebo Krajský správny súd Vilnius (*Vilniaus apygardos administracinis teismas*) (Žygimantų g. 2, Vilnius) do jedného mesiaca od prijatia rozhodnutia.

17 Má žiadosť o právnu pomoc za následok prerušenie plynutia premičacej lehoty?

Nie.

Posledná aktualizácia: 26/02/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.